

рецьких; почала розвиватися на успішних російських підприємствах і лише з'являються окремі «паростки» — на вітчизняних.

Щодо останніх, маємо ряд труднощів, пов'язаних з проведенням діагностики за інноваційною моделлю.

Перелік перепон слід почати, насамперед, з внутрішніх характеристик вітчизняних компаній, які визначають їх підходи до побудови бізнесу.

Перша група проблем пов'язана із необхідністю подолання традиційних підходів до аналізу та управління, а саме: нерозвиненості системи фінансового планування і розробки обґрунтованих прогнозних варіантів розвитку; слабого взаємозв'язку між фінансовим і маркетинговим плануванням; неадекватності систем внутрішнього обліку, в якому відсутні дані за сегментами бізнесу, за рівнями управління і центрами відповідальності та за окремими функціями бізнесу; порівняно низького рівня культури аналізу бізнес-процесів; сильної прихильності до традиційного бухгалтерського мислення; спрямування менеджменту на показники обсягів продаж і бухгалтерський прибуток; нерозвиненістю звичок і «смаку» до стратегічного управління.

Друга група проблем пов'язана з наявним менталітетом власників, а саме: поверховим поглядом на вартість бізнесу як на механічну суму активів; невідчуття значущості інвестиційної вартості для компаній; відсутність глибокого бачення можливостей нарощення вартості.

Третя група проблем — в основному зовнішнього характеру і пов'язана зі специфікою українського ринку капіталу, саме: концепція VBM вимагає активно використовувати ринкову інформацію вартості капіталу для розрахунків економічного прибутку і вибору альтернативних варіантів розвитку компаній; з необхідністю формування відповідного внутрішнього клімату компанії до впровадження VBM.

Таким чином, доцільність проведення діагностики діяльності підприємств за інноваційною моделлю аргументується тим, що вона дозволяє вибирати більш раціональну ринкову стратегію всієї компанії і окремих підрозділів; уможливує оцінювати власну інвестиційну привабливість підприємств; створює передумови використання і контролю можливостей створення економічного прибутку і нарощення вартості.

УДК 65.012.8

І. Л. Шевченко, аспірантка кафедри менеджменту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ЗА РИНКОВИХ УМОВ

В доповіді розглядається сутність економічної безпеки підприємства. Наводяться основні фактори ризику для металургійних підприємств.

The article defines the main points of economic security of the enterprise. The basic risk factors for metallurgical enterprises are described.

Кожне підприємство стикається з певними проблемами протягом організації та функціонуванні власної діяльності. Деякі з них зовсім залишаються поза увагою керівництва.

Так, за ринкових умов в Україні постала нова проблема — захист бізнесу від рейдерських атак та різноманітних посягань на власність підприємств. Загострення конкуренції, в контексті вступу нашої країни до СОТ, теж вимагає комплексності в підході до ідентифікації ризиків та небезпек пов'язаних із забезпеченням економічної безпеки підприємств.

На багатьох підприємствах нашої держави безпека підприємства розглядається однобоко, лише зі сторони внутрішніх загроз, таких як: розголошення комерційної таємниці, крадіжки майна підприємства. На справді ж, ринкові умови господарювання вимагають від власників бізнесу та менеджменту самих підприємств приділяти більшій уваги саме економічній безпеці підприємства.

Під економічною безпекою слід розуміти стан підприємства, за якого можуть бути визначені загрози та ризики, усунення яких вимагає рішучих дій від керівництва для подальшої ефективної діяльності підприємства. Зміст даного поняття містить у собі систему засобів, що забезпечують конкурентостійкість і економічну стабільність підприємства.

На сьогодні найбільш актуальним питання економічної безпеки є для чорної металургії. Адже за ринкових умов господарювання одним з визначальних факторів підвищення конкурентоспроможності підприємства є ефективність впровадження у практику управління новітніх досягнень науки. Саме вони допомагають не лише розвиватися підприємству, а й створювати найбільш сприятливі умови для його подальшої стабілізації діяльності.

Металургійні підприємства знаходяться у найбільшій зоні ризику, тому що:

- 1) вони мають застарілі енергоємні технології, внаслідок чого підвищення ціни на газ може призвести до значних збитків;
- 2) вони являються експортоорієнтованими і більшу частину продукції реалізують закордон, у наслідок чого виникають такі групи ризиків, як: курсовий, ціновий, кон'юнктурний;

3) деякі з підприємств не забезпечені власною залізородною сировиною (Запоріжсталь, ММК ім. Ілліча) та коксом;

4) існує загроза поглинання зі сторони міжнародних гігантів виробників сталі.

Лише завдяки сприятливій кон'юктурі на внутрішньому та зовнішньому ринку металургійним підприємствам вдалося забезпечити відносно стабільний стан діяльності, високий рівень збуту продукції та хороші фінансові показники господарської діяльності. Проте надалі за жорсткої конкуренції необхідно розробляти і впроваджувати таку систему економічної безпеки, щоб за будь-яких змін на ринку підприємство не відчувало різкого погіршення стану власної діяльності.

Адже, необхідність постійного дотримання економічної безпеки зумовлюється об'єктивно наявним для кожного суб'єкта господарювання завданням забезпечення стабільності функціонування та досягнення головних цілей своєї діяльності.

Література

1. Подлужна Н. О. Організація управління економічною безпекою підприємства: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 / НАН України; Інститут економіки промисловості. — Донецьк, 2003.

2. Козаченко Г.В., Пономарьов В. П. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. — К.: Лібра, 2003.

3. Тенденції розвитку чорної металургії України як об'єкта інвестицій — В.В. Чайка / Актуальні проблеми економіки — 2007, № 1(67).

УДК 658.012

Л. Г. Шемаєва, канд. екон. наук, доц.,
зав. кафедрою менеджменту та маркетингу,
Харківський національний економічний університет

РЕФЛЕКСИВНЕ УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОДІЄЮ ПІДПРИЄМСТВА ІЗ СУБ'ЄКТАМИ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ОСНОВІ ПОЄДНАННЯ РОЗГОРНУТОЇ І ШВИДКОЇ ФОРМ РЕФЛЕКСІЇ СУБ'ЄКТІВ

Запропоновано підходи до розробки механізму рефлексивного управління взаємодією підприємства із суб'єктами зовнішнього середовища, який базується на використанні розгорнутої та швидкої форм рефлексії суб'єктів у процесі прийняття рішень.

Some approaches to developing the mechanism of reflexive management based on the usage of extensive and quick forms of reflexion in the decision-making process are offered.